

**MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI DÖNER SERMAYE
İŞLETMELERİ KANUNU¹**

Kanun Numarası : 3225
Kabul Tarihi : 10/6/1985
Yayımlandığı Resmî Gazete : Tarih: 25/6/1985 **Sayı: 18792**
Yayımlandığı Düstur : Tertip: 5 **Cilt: 24** **Sayfa: 507**

Amaç ve kapsam

Madde 1 – (Değişik: 22/1/2015- 6586/73 md.)

Bu Kanun, Bakanlık kadro ve kuruluşunda yer alan kurumların (...) ² kapasitelerinin ülke ekonomisi yararına değerlendirilmesi amacıyla gerekli yerde ve sayıda döner sermaye işletmesi kurulmasını, görevlerini, idari ve mali işlemlerine dair esas ve usulleri düzenler. ³

Tanımlar

Madde 2 – (Başlığı ile birlikte değişik:12/6/2024-7517/26 md.)

Bu Kanunda geçen;

Bakanlık kadro ve kuruluşu: Millî Savunma Bakanlığı merkez ve taşra teşkilatını, Genelkurmay Başkanlığını, Kara Kuvvetleri Komutanlığını, Deniz Kuvvetleri Komutanlığını, Hava Kuvvetleri Komutanlığını, Millî Savunma Üniversitesini ve Harita Genel Müdürlüğünü,

Kurum: Harita Genel Müdürlüğü, Seyir, Hidrografi ve Oşinografi Dairesi Başkanlığı, Personel Temin Daire Başkanlığı, Arşiv ve Askeri Tarih Daire Başkanlığı ile hastane, fabrika, tersane, atölye, dikimevi, ikmal ve bakım merkezi, matbaa, laboratuvar, müze, mehteran ve bando faaliyeti yürütenler ile okul ve üniversite gibi askeri kuruluşları, ifade eder.

Döner sermaye teşkili ve tutarı

Madde 3 – (Değişik:30/6/2022-7415/12 md.)

Bu Kanun kapsamına giren işletmelere toplam yüz milyon Türk lirası sermaye tahsis olunmuştur.

Tahsis edilen sermaye miktarı Cumhurbaşkanı kararıyla beş katına kadar artırılabilir.

Döner sermayenin işletmelere tahsisi, tahsis edilen miktarların azaltılıp veya çoğaltılması Millî Savunma Bakanlığınca yapılır.

¹ 30/6/2022 tarihli ve 7415 sayılı Kanunun 9 uncu maddesiyle bu Kanunun adı “Millî Savunma Bakanlığı, Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanlıklarına Bağlı Kurumlar İle Asker Hastanelerinde Döner Sermaye Teşkili ve İşletilmesine İlişkin Kanun” iken metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

² 12/6/2024 tarihli ve 7517 sayılı Kanunun 25 inci maddesiyle bu fıkra da yer alan “Millî Savunma Bakanlığı ve Kuvvet Komutanlıkları bünyesindeki” ibaresi “Bakanlık kadro ve kuruluşunda yer alan” şeklinde değiştirilmiş ve “atıl” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

³ 30/6/2022 tarihli ve 7415 sayılı Kanunun 10 uncu maddesiyle bu fıkra da yer alan “kapasiteleri ile asker hastanelerindeki kapasitenin” ibaresi “kapasitelerinin” şeklinde değiştirilmiştir.

Sipariş alma ve yetkiler

Madde 4 – Döner sermaye verilen kurumların müdürlük veya komutanlıkları; Milli Savunma, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı hizmetlerine öncelik vermek ve aksatmamak şartıyla, kamu yararının gerektirdiği veya teknik olarak bu kurumlarda yapılması zorunlu bulunan hallerde; Genel Bütçeye dahil dairelerle katma bütçeli idarelerden, özel idare ve belediyelerden, kamu kuruluşlarından ve sermayesinin yarısından çoğuna Devletin katıldığı kuruluşlardan sipariş almaya, bu siparişler sebebiyle her türlü ticari işlemlere girişmeye ve gerektiğinde müşterek imalatla bulunmaya yetkilidir.

Döner sermaye kuruluşlarının 1 inci fıkrada belirtilen kurum ve kuruluşlar dışındaki yerli gerçek ve tüzelkişilerle olan ticari ilişkilerine; sipariş kabul edecek döner sermaye kuruluşunun iş kapasitesi esas alınarak, Yönetmelikte belirlenecek mali sınırlar içerisinde kurumun müdürü veya

komutan veya bağlı bulunduğu Kuvvet Komutanlığı veya Milli Savunma Bakanlığınca izin verilir.

Döner sermaye kuruluşlarının yabancı gerçek ve tüzelkişilerden sipariş alması, siparişler sebebiyle bunlarla işbirliği yapması, her türlü ticari işlemlere girmesi ve gerektiğinde müşterek imalatla bulunması Milli Savunma Bakanlığının iznine bağlıdır.

Öncelikli hizmetler

Madde 5 – (Değişik:12/6/2024-7517/27 md.) Bakanlık kadro ve kuruluşunun her türlü ihtiyacı döner sermaye kapsamı dışında yürütülür. Personel ve askeri öğrenci temin faaliyetleri ise Millî Savunma Bakanlığınca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde döner sermaye kapsamında yürütülür.

Döner sermaye dahil olmak üzere kurumların imkan ve kabiliyetlerinin kullanılmasında öncelik Türk Silahlı Kuvvetleri ihtiyaçlarına ait olup, döner sermaye kapsamında kabul edilebilecek diğer siparişlerin asli hizmetleri aksatmaması için gerekli tedbirler (...) ⁴ zamanında alınır.⁴

İşlemlerin mali denetimi

Madde 6 – Döner sermaye işlemleri 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu hükümleri ile Sayıştay vizesine tabi değildir.⁵

Ancak, döner sermaye ile yapılan işlemlerden doğan gelir ve giderler için mali yılın sona ermesinden itibaren en geç iki ay içinde bir bilanço düzenlenerek, gelir ve gider belgeleriyle birlikte denetim için Sayıştaya bilanço ve eklerinin birer nüshası da Maliye ve Gümrük Bakanlığına gönderilir.

⁴ 12/6/2024 tarihli ve 7517 sayılı Kanunun 27 inci maddesiyle bu fıkrada yer alan “hizmetlerine” ibaresi “ihtiyaçlarına” şeklinde değiştirilmiş ve “ilgili Kuvvet Komutanlığı ve Kurum Amirliklerince” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

⁵ Bu fıkranın uygulanması ile ilgili olarak 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kanunun 81 inci maddesine maddesine bakınız.

Sermaye ve kara dair hükümler

Madde 7 – Döner sermaye genel bütçeden sağlanan ödenekler ile işletme faaliyetlerinden doğan karlardan meydana gelir.

İşletmelerin ödenmiş sermayesi 3 üncü madde uyarınca tahsis edilen sermaye tutarına ulaşınca kadar karlar sermayeye eklenir.

3 üncü maddede belirtilen sermayenin tamamı ödenmiş hale geldikten sonra yıllık karlar hesap dönemini takibeden 4 üncü ayın sonuna kadar Genel Bütçeye gelir kaydedilmek üzere Hazineye yatırılır.

Geçerli bir mazerete dayanmaksızın zamanında yatırılmayan karlar; işletmeden 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun uyarınca hesaplanan gecikme zammı, ita amiri ve işletme saymanından yarı yarıya alınmak üzere aynı Kanun hükümleri dairesinde tahsil olunur.

Giderler

Madde 8 – Döner sermayenin konusunu teşkil eden hizmetlerin yürütülmesi için gerekli giderler ile yönetmelikte belirlenecek miktarlara kadar kuruluş veya birimin araç, gereç, araştırma ve diğer ihtiyaçlarının karşılanması için yapılacak giderler döner sermayeden karşılanır.

Kredi alınması ve borçlanma

Madde 9 – Döner sermaye verilen kurumların müdürlükleri, döner sermaye işlerinin yürütülmesi için miktarı Bakanlar Kurulunca saptanacak sınırlar içinde milli banka veya kuruluşlardan kredi almaya ve bu bankalar nezdinde borçlu hesap açtırmaya yetkilidir.

Personel masrafları

Madde 10 – Bakanlık kadro ve kuruluşu kadrolarındaki subay ve astsubaylar ile 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi personel döner sermaye işlerinde ek görevle çalıştırıldıkları takdirde, bu personelin 14 üncü maddeye göre ödenecek ek ücretleri ile, Bakanlık kadro ve kuruluşu kadrolarındaki işçiler döner sermaye işlerinde çalıştırıldıkları takdirde, bunların çalışma saatlerine ait ücret ve primleri ve döner sermaye kadrolarına alınacak memur ve işçilerle sözleşmeli personele yapılacak her türlü ödeme ve masraflar döner sermayeden karşılanır.⁶

(Ek ikinci fıkra:30/6/2022-7415/13 md.) Millî Savunma Bakanlığınca yürütülen personel ve askerî öğrenci temin faaliyetleri için oluşturulan komisyonlarda görev yapan diğer kamu kurum ve kuruluşları personeline görev yaptıkları her gün için, (750) gösterge ve ayda en fazla (12.000) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak

⁶ 12/6/2024 tarihli ve 7517 sayılı Kanunun 28 inci maddesiyle bu fıkrada yer alan “Kurumların esas” ibareleri “Bakanlık kadro ve kuruluşu” şeklinde ve “döner sermaye çalışmaları için esas kadroya ek olarak” ibaresi “döner sermaye kadrolarına” şeklinde değiştirilmiştir.

tutarı geçmemek üzere döner sermaye gelirlerinden ücret ödenebilir. Ödenecek ücret, damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaz.

Araç, gereç ve malzeme devri

Madde 11 – Milli Savunma hizmetlerinde kullanma yeri kalmadığı anlaşılan araç, gereç ve malzemeler, günün piyasa değeri üzerinden döner sermayeye devredilebilir. Döner sermayeye ait araç, gereç ve malzemeler de Milli Savunma hizmetlerinde kullanılmak üzere aynı esaslar çerçevesinde devredilebilir.

Piyasa değerinin ne şekilde tespit edileceği, devir işlemlerine ilişkin esaslar ve yetki sınırları yönetmelikte gösterilir.

Amortisman bedeli

Madde 12 – Bağlı olduğu kuruma ait olup münhasıran döner sermaye işletmesinde kullanılan bir yıldan fazla ömürlü tesisat, teçhizat, makine, taşıt, alet, edevat, mefruşat ve benzeri demirbaş eşya için amortisman ayrılması zorunludur. Anılan iktisadi değerler için ayrılan amortisman tutarı hesap dönemini takip eden 4 üncü ay içinde gelir kaydolunmak üzere ilgili saymanlığa yatırılır. Aksi takdirde 7 nci maddenin 4 üncü fıkrasında öngörülen usul ve esaslar içinde tahsil edilir.

(Değişik: 22/1/2015 - 6586/75 md.) Birinci fıkra kapsamına giren demirbaşların bağlı olunan kurum ile birlikte kullanılması sebebiyle ayrılacak amortismandan işletmece yüklenilecek kısmın tespit edilememesi durumunda yıllık satış tutarının %2'si, yukarıda belirtilen usul ve esaslar dairesinde ilgili saymanlığa yatırılır.

İşletme masrafları

Madde 13 – Bağlı oldukları kuruma ait veya tahsisli olup, münhasıran döner sermaye işletmesinin kullanımına bırakılmış olan binaların bakım, onarım, ısıtma, aydınlatma ve benzeri giderleri döner sermaye işletmelerince karşılanır. Faaliyetlerini bağlı bulundukları kuruma ait veya tahsisli binalarda, bu idarelerle birlikte sürdüren döner sermaye işletmelerince bu binaların bakım, onarım, ısıtma, aydınlatma ve benzeri giderlerine iştirak edilmez. **(Değişik cümle: 22/1/2015 - 6586/76 md.)** Ancak, asker hastaneleri hariç olmak üzere bina giderlerine katılma payı olarak aylık satış tutarının %5'i gelir kaydedilmek üzere, takip eden ay içinde ilgili saymanlığa yatırılır.

Ek görev

Madde 14 – Döner sermaye kadrolarına ait hizmetler; Kurum görevlilerine, Bakanlık kadro ve kuruluşu kadrolarındaki subay ve astsubaylarla 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi personele ek görev olarak verildiği takdirde, döner sermaye gelirlerinden ödenmek üzere kendilerine her yıl Bütçe Kanunlarında gösterilen maaşlara ait katsayının, taban olarak belirlenen 4.000, tavan olarak belirlenen 8.000 rakamı ile çarpılmasından elde edilecek tutar

arasında, Milli Savunma Bakanlığı Döner Sermaye Yönetim Kurulunca belirlenecek miktarda ek görev ücreti ödenebilir.^{7 8}

Yönetmelik

Madde 15 – Döner sermaye işletmelerinin faaliyet alanları, mali, bütçe, idari ve denetim işlemlerinin yürütülme şekli, muhasebe usulleri ile yönetim kurulunun teşkili ve bu Kanunun uygulanması ile ilgili diğer hususlar Milli Savunma Bakanlığınca hazırlanıp Maliye ve Gümrük Bakanlığı ile Sayıştay Başkanlığının da görüşleri alınarak yürürlüğe konulacak Yönetmelikte gösterilir.

Ek Madde 1 – (Ek: 11/6/1997 - 4273/4 md.; Değişik: 15/6/2005 - 5365/12 md.)

(Değişik birinci fıkra: 22/5/2012-6318/61 md.) 211 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununun 69 uncu maddesinin (d) bendi ile 70 inci maddesi kapsamındaki hak sahipleri ve mevcut yatak miktarı içinde her yıl yüzde ondan aşağı olmamak üzere Genelkurmay Başkanlığı tarafından belirlenecek oran veya sayıda sivil hastalar, döner sermaye teşkil edilmiş askerî hastanelerde muayene ve tedavi olabilirler.

Hastaların, döner sermaye teşkil edilmiş askerî hastanelerde yapılan muayene ve tedavilerine ait giderlerin karşılığı, askerî hastane döner sermayelerine ödenir.

Kurumları tarafından askerî hastanelere sevk edilen hastaların muayene ve tedavi ücretleri ise, muayene ve tedavi giderlerine ilişkin belgelere dayanılarak, askerî hastanelerin döner sermayelerine kurumlarınca ödenir.

Ek Madde 2- (Ek:30/6/2022-7415/14 md.)

Milli Savunma Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi gelirlerinden yapılacak kesintiler ile tahsil edilecek vergiler, gelirlerin dağıtımı ve tahsisi ile bu gelirlerden Üniversitenin rektör dâhil akademik yöneticileri ve genel sekreteri ile sivil ve asker öğretim elemanlarına yapılacak ödemeler hakkında, (c) ve (h) fıkraları hariç 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 58 inci maddesi hükümleri uygulanır.

Aylıklarının 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununa göre alanların 2547 sayılı Kanunun 58 inci maddesine göre ek ödeme matrahlarının belirlenmesinde, aylıklarının 11/10/1983 tarihli ve 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununa göre alan aynı akademik unvan ve derecedeki sivil öğretim elemanlarının mali hakları esas alınır.

⁷ 11/6/1997 tarih ve 4273 sayılı Kanunun 3 üncü maddesiyle bu maddede yer alan "50" gösterge rakamı "1000", "250" gösterge rakamı ise "2000" olarak değiştirilmiştir. Daha sonra 20/6/2002 tarihli ve 4762 sayılı Kanunla "1000" rakamı "2000" ve "2000" rakamı "4000" olarak değiştirilmiştir.

⁸ 12/6/2024 tarihli ve 7517 sayılı Kanunun 29 uncu maddesiyle bu fıkra da yer alan "Döner sermaye işlerini yürütmek için tertiplenecek kadrolara ait hizmetler, Kurum görevlilerine, Milli Savunma Bakanlığı ve Kuvvet Komutanlıklarındaki subay ve astsubaylarla" ibaresi "Döner sermaye kadrolarına ait hizmetler; Kurum görevlilerine, Bakanlık kadro ve kuruluşu kadrolarındaki subay ve astsubaylarla", "2000" ibaresi "4.000" ve "4000" ibaresi "8.000" şeklinde değiştirilmiştir.

9/11/2016 tarihli ve 6756 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesine göre yapılacak ödemenin net tutarı, bu madde uyarınca aynı aya ilişkin yapılacak net ödeme tutarından mahsup edilir.

Geçici Madde 1 – 12 Haziran 1959 tarihli ve 7356 sayılı Kanun ile 2 Ocak 1961 tarihli ve 203 sayılı Kanunun 3 üncü maddesi ve 30 Mayıs 1973 tarihli ve 1738 sayılı Kanunun 7 nci maddesi gereğince tahsis edilmiş döner sermayeler, bu Kanun uyarınca döner sermaye verilen kurumlara aynen devredilir. Bu Kanun uyarınca çıkarılacak yönetmelik yürürlüğe konuluncaya kadar mevcut yönetmeliğin bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

Geçici Madde 2- (Ek:30/6/2022-7415/15 md.)

Yüz milyon Türk lirasına çıkarılan sermaye tutarı mevcut sermayenin işletilmesinden elde edilecek kârlar ile karşılanır.

Yürürlükten kaldırılan hükümler

Madde 16 – 12 Haziran 1959 tarihli ve 7356 sayılı Kara, Deniz ve Hava Kuvvetlerine Bağlı Fabrikalara Mütedavil Sermaye Tahsisine Dair Kanun ile 22 Nisan 1341 tarihli ve 657 sayılı Harita Genel Komutanlığı Kanununun 4 ve 6 ncı maddelerinin değiştirilmesine ve bu Kanuna iki madde ile bir geçici madde eklenmesine dair 2 Ocak 1961 tarihli ve 203 sayılı Kanunun 3 üncü maddesi ve 30 Mayıs 1973 tarihli ve 1738 sayılı Seyir ve Hidrografi Hizmetleri Kanununun 7 nci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

Madde 17 – Bu Kanun yayımını takip eden mali yıl başında yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 18 – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

3225 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN MEVZUATIN VEYA ANAYASA MAHKEMESİ TARAFINDAN İPTAL EDİLEN HÜKÜMLERİN YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHİNİ GÖSTERİR LİSTE

Değiştiren Kanunun/ KHK'nin/İptal Eden Anayasa Mahkemesi Kararının Numarası	3225 Sayılı Kanunun Değişen veya İptal Edilen Maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
4273	2, 3, 14, Ek Madde 1	14/6/1997

4762	3, 14	28/6/2002
5365	Ek Madde 1	21/6/2005
6318	Ek Madde 1	3/6/2012
6586	Kanunun Adı, 1, 3, 12, 13	3/2/2015
7415	Kanunun Adı, 1, 2, 3, 10, Ek Madde 2, Geçici Madde 2	13/7/2022
7517	1, 2, 5, 10, 14	28/6/2024